

Mezőségi palackposta

Belső-erdélyi nagyközségben járunk a Mezőség közepén. A nagy román faluban fogyó, de lelkes kis magyar gyülekezet igyekszik túlélni és úszni szembe a holttengeri árral.

A buzgó fiatal lelkipásztorcsalád meglátogatása és a kis templom megtekintése után felkapaszkodunk a történelmi fákkal övezett dombra. Bejárjuk az elkobzott uradalmi kastélyban létesített, 200 árva gyermeket nevelő román gyermekotthont is. Útközben, egy otthonban dolgozó román fiatalasszony már jelezte, hogy sejtése szerint legalább húsz magyar eredetű gyermeket gondoznak a kastélyban. Ennek ellenére a román igazgatónő égre-földre esküdözve erősködik, hogy a gyermekek között nincs magyar. Nem hiszünk neki, hisz tudjuk, ezt kell mondania: Romániában minden árvaházi gyermek román, és a gyermekek neveltetése, anyanyelve is kötelezően az államé.

A faggatásba belefáradva, szomorúan jövünk ki az impozáns, romantikus Ugron-kastélyból. Csend van, gyermek nincs az épületben, nyár van, táboroznak valamerre. Az épület homlokzatán a nyelvi türelmetlenségtől megkálapálva ugyan, de ott díszleg még a nemesi címer, és olvashatóan megmaradtak az építés korából származó feliratok is. Az udvar aszfaltján pedig gyermekjátékok, színes gyermekrajzok nyomaira leszünk

figyelmesek. És a gyermekek, régi szokás szerint rajzaik mellé odaírták személynevüket is. Pontos és hiánytalanul hosszú az ékezet az „ő”-n, a vessző az „á”-n, lágyan simul az „s” mellé a „z” is, hogy „sz” lehessen, és kattant a „k”, dallamos az „mm”. Döböntően számláljuk, hogy az árvaházi átnevelés lélekmosása után is, jó néhány gyermek gondos magyar helyesírással írta le nevét az aszfaltra: ENIKŐ, DANI, ESZTI, SÁRA, KINGA, ANNA, EMMA.

Megilletődve állunk a gyermekrajzok előtt, az ellopott anyanyelvnek e szabadtéri templomában. Ki tudja, szétszaggatott, meggyötört életük mely rejtőzködő rétegéből hozták még fel nevük nyelvemlékének ómagyar siralmát.

Magyar nevek, magyar ékezetek! – mint valami 21. századi kisebbségi palackposta partra vetett vészjelzése, az anyanyelv SOS-ei, csillognak az aszfalton. Árvaházi magyar gyermekek hajótöröttjei, emléktörmelékeikbe kapaszkodva, nevüknek magyar ékezeteivel küldenek segélykiáltó jeleket egy másik hajóra, lelkiismeretünk felé:

Segítsetek! Mi is még magyarok vagyunk!

Vetési László lelkipásztor (Kolozsvár)

Fent: A mezőházi Ugron-kastély – ma árvaház. Lent: ESZTI, SÁRA, KINGA, ANNA... (Vetési László felvételei)